

بازشناسی مکتب های ادبی

رئالیسم

ترجمه: گیتا گرکانی

بر خورد می توان رئالیسم را به صورت یک عنصر در بسیاری از سبک های پیش از قرن نوزدهم یافت (مثلاً در آثار چاوسر یا دوفو، با وجود سبک های متفاوت آنها)؛ اما به عنوان یک شیوه ی غالب ادبی به طور مشخص با رمان های قرن نوزدهم که به زندگی طبقات متوسط یا فقیر می پردازد و در آن ها مشکلات مردم معمولی در موقعیت های عادی، با دقت زیاد در مورد جزئیات فضا و پیچیده گی های زندگی اجتماعی، نشان داده می شود رئالیسم شکل تعریف شده ای می یابد. در میان رمان های برجسته ی رئالیستی در قرن ۱۹ می توان از اوام از دست رفته اثر بالزاک (۱۸۳۷-۴۳)، مادام بوواری نوشته فلویبر (۱۸۵۷)، میدل مارچ (۱۸۷۱-۲)، نام برد. در ۱۸۵۷ و با چاپ رئالیسم نوشته ی شامفلوری مکتب رئالیستی به طور مشخص اعلام وجود کرد، اما این اصطلاح معمولاً نه فقط برای گروهی تقریباً مشخص بلکه برای سبکی عمومی به کار می رود. با گذشت زمان در آثار برخی از رمان نویس ها، رئالیسم جای خود را به ناتورالیسم داد. که بررسی های جامعه شناسی و دیدگاه های جبرگرایانه در مورد رفتار انسانی بر آن حاکم است. در اواخر قرن ۱۹ و اوائل قرن ۲۰ آثار هنریک ایبسن، برناردشاو و نمایشنامه نویسان دیگر، رئالیسم در تئاتر به صورت سنتی مهم دیده شد؛ و در سینما و تئاتر به صورت قانونی استاندارد شده باقی ماند. با وجود تلاش جسورانه ی مدرنیسم برای این که در تأکیدهای واقعگرایانه در مورد واقعیت ظاهری (مشخصاً در جنبش های اکسپرسیونیسم و سوررئالیسم) جایگزین رئالیسم شود، این مکتب به صورت یک جریان اصلی در داستان های قرن ۲۰ باقی ماند. مکتب های نئورئالیسم، رئالیسم اجتماعی و رئالیسم روانشناسانه نیز از شکل های دیگر رئالیسم به حساب می آیند.

بسیاری از مسایلی که بدیهی به نظر می رسند و بارها و بارها در موردشان شنیده ایم و حتی صحبت کرده ایم گاه آن قدر در اطرافمان تکرار می شوند که نیازی به بازنگری و بازخوانی آن ها احساس نمی کنیم. شناخت سبک های ادبی نیز از این دست موارد است. همه ما شاید تعریفی نه چندان دقیق و گاه در حد ابزاری برای خواندن از انواع سبک های ادبی داشته باشیم، اما در جهان هر روز تعریف جدیدتری از این سبک ها ارائه می شود و ضرورت ایجاب می کند که ما نیز هر چند خلاصه و کوتاه هم گام با جهان یک بار دیگر به آن چه خوانده ایم نگاه کنیم. و یکی از بهترین منابع برای بازشناسی مفاهیم تازه سبک های ادبی جدیدترین چاپ فرهنگ اصطلاحات ادبی آکسفورد است که از این پس با ترجمه خلاصه بخش هایی از آن سعی می کنیم فرصتی را برای شناخت بهتر از تعاریف جدیدتر سبک های ادبی ایجاد کنیم.

■ «رئالیسم»، سبکی در نویسندگی است که حس می کنید وفادارانه زندگی واقعی را ثبت کرده یا منعکس می کند. این عنوان، گاهی به طرز سردرگم کننده ای، هم برای تعریف یک شیوه ی نوشتن به کار می رود که به شرح دقیق جزئیات (واقع نمایی) می پردازد، و هم در برخوردی گسترده تر، ایده آلیسم، واقعیت گریزی و سایر شیوه های مبالغه آمیز داستان های رمانتیک را کنار گذاشته و با جدیت به مشکلات واقعی زندگی می پردازد. اما منتقدین امروزی بارها تأکید کرده اند رئالیسم فقط بازگویی مستقیم یا ساده ی واقعیت (برشی از زندگی) نیست، بلکه روشی است که براساس اصولی مانند انتخاب، حذف، توصیف و نحوه ی مخاطب قرار دادن خواننده، از دنیای واقعی بیرون متن، تصویری همانند زندگی مانند ارائه می دهد. با این دیدگاه و شیوه ی